

The background is a light purple gradient with several realistic water droplets of various sizes scattered across the surface. The droplets have highlights and shadows, giving them a three-dimensional appearance.

ОЦІНКА ВПЛИВУ НА РОСЛИННИЙ СВІТ

Рослинний покрив – невід'ємна складова природного середовища, яка здійснює процес обміну речовин у природі, що забезпечує можливість існування життя.

При оцінювання наслідків антропогенного впливу на рослинність необхідно виходити з того який це вплив *прямий чи непрямий* щодо порушення функціонування ландшафтів та життєдіяльності людини.

Крім того, необхідно звернути увагу, чи зростають на територіях, де буде проваджуватися антропогенна діяльність *рідкісні або зникаючі* види рослин, при їх наявності мають бути проведенні дії для запобігання шкоди та знищення таких рослин.

Також проводиться аналіз можливих порушень функціональних змін в цілому по екосистемі.

Основними показниками оцінювання наслідків антропогенного впливу на рослинний покрив є:

- ❖ склад і фітоценотична структура рослинності;
- ❖ біологічна продуктивність рослинності;
- ❖ енергетична ефективність рослинності;

Прямий вплив

- вирубка лісів;
- випалювання ділянок з рослинністю;

Непрямий вплив

- зміна рівня ґрунтових вод;
- зміна мікроклімату;
- забруднення атмосфери та ґрунтового покриву;

Оцінка впливу будь-якого виду антропогенної діяльності на рослинний покрив затруднена, адже відсутні будь-які кількісні нормативи стану рослинності. Використовуються лише експертні оцінювання, що дозволяють отримати комплексну оцінку стану і стійкості рослинності.

Виділяють дві групи критеріїв щодо оцінки порушень рослинного середовища

Біологічні критерії

Дані критерії дають можливість прослідкувати зони екологічного стану за розмірами в просторі та за стадіями порушень у часі.

Біохімічні критерії

Дані критерії засновані на вимірюванні аномалій вмісту хімічних речовин в рослинах.

ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ОХОРОНИ РОСЛИН

Карантин сільськогосподарської продукції – попередження поширення захворювання рослин або шкідників з одного контингенту (країни) на інший або в межах даної країни.

Селекційний – виведення та широке впровадження видів, стійких до певних хвороб та шкідників.

Господарський (агротехнічний)
– підвищення опору рослин хворобам і шкідникам за допомогою агротехнічних заходів.

ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ОХОРОНИ РОСЛИН

Біологічний – зменшення кількості шкідників рослин шляхом впровадження в навколишнє середовище таких організмів, як бактерій, віруси, гриби, комахоїдні тварини та хижаки. Термічна обробка ґрунту та насіння.

Хімічний – використання хімічних засобів, які негативно впливають на чинники, що викликають захворювання, і шкідливих (обприскування рослин, запилення, обкурювання тощо).

Фізичний – хімічна дезінфекція ґрунту, термічна підготовка насіння.

При обґрунтуванні та оцінці впливу на флору (рослинний світ) рекомендується розглядати наступне:

- ❖ характеристику лісової та іншої рослинності в зоні впливу об'єкта і оцінки стану переважаючих рослинних співтовариств;
- ❖ рідкісні, ендемічні, занесені в Червону книгу види рослин, опис і місце існування;
- ❖ оцінювання стійкості рослинних співтовариств до дії;
- ❖ прогноз змін у рослинних співтовариствах при реалізації проекту;
- ❖ функціональне значення переважаючих рослинних співтовариств, прогноз змін їх функціональної значимості при реалізації проекту;
- ❖ оцінювання пожежонебезпечності рослинних співтовариств;

- ❖ наслідки прогнозованих змін у рослинності для життя і здоров'я населення, його господарської діяльності;
- ❖ оцінювання рекреаційного впливу і прогноз змін в рослинності за можливих змін у рекреаційних навантаження (з обліком стійкості даних співтовариств до дії);
- ❖ заходи щодо збереження рослинних співтовариств:
 - ✓ рідкісних, ендемічних, занесених у Червону книгу видів рослин;
 - ✓ продуктивності рослинних співтовариств;
 - ✓ якості рослинної продукції;
- ❖ заходи щодо забезпечення пожежної безпеки лісів та інших рослинних співтовариств;

- ❖ оцінювання збитку, заподіяного рослинності внаслідок порушення і забруднення природного середовища (повітря, води, ґрунтів), рубки лісової рослинності і перепланування територій;
- ❖ об'єм природоохоронних заходів і оцінку вартості заходів щодо охорони лісової та іншої рослинності, компенсаційні заходи, в тому числі ц випадку аварії.

The background is a solid light purple color. In the top center, there is a bright, circular sunburst or light flare. Scattered around the edges are several realistic-looking water droplets of various sizes, some with highlights and shadows, giving them a 3D effect.

ТВАРИННИЙ СВІТ

Тваринний світ слід розглядати як необхідну функціональну істину біосфери, де кожна з систематичних груп тварин, починаючи від примітивних і закінчуючи вищими ссавцями, виконує свою певну роль у біосфері.

Ареал впливу на тваринний світ завжди ширший, ніж площа, безпосередньо зайнята проектним об'єктом, оскільки життєдіяльність тварин порушується.

При оцінці наслідків впливу на тваринний світ більш значимі непрямі причини негативних наслідків:

- ✓ скорочення екологічних ніш;
- ✓ скорочення запасів кормів;
- ✓ порушення трофічних ланцюгів;
- ✓ забруднення водоймищ тощо.

Порушення в тваринному світі розглядається на **ценотичному рівні** (видова різноманітність, просторова і трофічна структура, біомаса і продуктивність, енергетика) та на **популяційному рівні** (просторова структура, чисельність і густина, поведінка, демографічна і генетична структура).

За зоологічним критерієм існує декілька стадій процесів порушення екологічних територій:

- ✓ зона ризику – відмічена втрата стадної поведінки, зміна шляхів міграції, реакція толерантності;
- ✓ зона кризи – характеризується порушенням структури популяцій, груп, звуженням ареалу поширення і незаселення, порушенням продукційного циклу.

При обґрунтуванні та оцінці впливу на фауну (тваринний світ) рекомендується розглядати наступне:

- ❖ характеристики тваринного світу в зоні впливу об'єкта;
- ❖ оцінювання території в зоні дії об'єкта, як мешканців основних груп тварин (для риб – зимувальні ями, місця налуги і нересту, тощо);
- ❖ прогноз змін тваринного світу при будівництві та експлуатації об'єкта;
- ❖ оцінювання наслідків змін тваринного світу в результаті реалізації проекту;
- ❖ заходи щодо зниження збитку водній і наземній фауні і збереженню основних місць існування тварин при будівництві і експлуатації об'єкта;

- ❖ оцінювання збитку тваринному світу внаслідок змін умов при реалізації проектних рішень. Компенсаційні заходи;
- ❖ об'єм природоохоронних заходів і оцінка вартості компенсаційних заходів і заходів щодо охорони тваринного світу при нормальному режимі експлуатації об'єкта, а також у разі аварії.